

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságrikkek		Osztályozás
	Szerző	Hely	
	Cím <i>Budapest magyarsága.</i>	Idő	
	Forrás: <i>Budapesti hírlap.</i>	Személy	
	<i>Bp.</i> <i>1901</i> <i>IV/20</i>	Helyszám	
	(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)

312

Budapest, ápr. 19.

Budapest magyarsága.

— A főváros nemzetiségi statisztikája. —

A megtörtént népszámlálásnak mind több és több becses tanulsága jut nyilvánosságra, abban az arányban, a mint a statisztikai hivatalokban előrehalad az összefoglalásnak, kiválasztásnak és csoportosításnak rengeteg munkája. A mai napon a magyar székesfőváros nemzetiségi statisztikáját mutathatjuk be annak a jelentésnek nyomán, a melyet a fővárosi statisztikai hivatal igazgatója, *Kőrösy József* ur terjesztett *Halmos János* polgármester elé.

A főváros nemzetiségi állapota: — van-e valami, a mi ennél jobban érdekelheti a magyarságot? Mohón olvassuk a közölt adatokat s boldog megnyugvással látjuk a fejlődés erejét. A statisztika igazolja a mi mindennapi megfigyelésünket, hogy viruló fővárosunk igenis, szépen magyarosodik s ösztönszerűen is és tudatosan is odatörekszik nemzeti hivatásának megvalósítása felé: hogy valóban szive és — *magyar* szive legyen az országnak.

A statisztikai hivatal jelentéséből olvasuk, hogy Budapest lakosságából: magyar 559.965. Ez a főváros egyetemes lakossága 79.5 százalékának felel meg. A szaporodás a magyar részen: 233.422 lélek, vagyis 71.5 százalék. Ez nevezetes és örvendetes eredmény, ha számba vesszük, hogy husz évvel ezelőtt a magyarság csak 57, tiz évvel ezelőtt pedig csak 67 százalékát tette a főváros lakosságának. Ma pedig a lakosság nyolcvan százaléka vallja magát magyarnak. Ez jelentékeny fejlődés, a mely szebb jövővel biztat.

Sajnos, a főváros magyarságához még ma is legközelebb áll a német. A lakosságnak

tizennégy százaléka, vagyis 98.515 ember vallja magát németnek a magyar fővárosban. Fogyóban van ugyan itt a német, de még mindig tulerős, száma nagy és feltűnő, s idegen megjelenésével befolyásolja és beárnyékolja a főváros magyar színét. Az idegen még mindig kitűnően boldogul itt a német szóval, s a mi magyar közönségünk is annyira hozzá van szokva a német idioma hangzásához, hogy észre sem veszi azt a visszásságot, a mely itt a német nyelv uralmában mutatkozik, a magyarságunk rovására, nemzeti voltunk külső megjelenésének hátrányára.

Kerestük a jelentésben a részletes kimutatást, hogy kik azok, a kik németnek vallják magukat? Milyen osztályhoz, milyen foglalkozási körhöz és milyen műveltségi fokozathoz tartoznak a német nemzetiség és kultúra eme főntartói a magyar fővárosban? De ez talán a később közlendő statisztikai anyaghoz tartozik s később végzendő részletező munkának van főntartva. Mindenesetre ismernünk kell, pontosan és kifejezetten, hogy köztünk élve, magyar földön és magyar kenyéren, kik számítják magukat nyiltan a németiség közé? S tudnunk kell, hogy kikkel szemben kell a legenergikusabban állást foglalnunk, egy nagy nemzeti cél: a *tiszta magyar* főváros érdekében.

*

A statisztikai hivatal jelentéséről a következő tudósítást tették közzé:

A fővárosi statisztikai hivatal igazgatója, *Kőrösy József* dr. *Halmos János* polgármester urnak jelentést tett a főváros nemzetiségi állapotairól. Ez a jelentés meglelégedéssel emeli ki azt az örvendetes tényt, hogy Budapest főváros immár tisztán magyar városnak tekinthető; a mennyiben ugyanis a lakosságnak nem kevesebb, mint négyvöd része

magyar nemzetiségű. Husz évvel ezelőtt, midőn a nemzetiség első ízben vétetett föl, a magyarság számereje alig tett többet felerészenél, tudniük 57 százalékot, tiz évvel ezelőtt már kétharmadrészt, vagyis 67 százalékot, jelenleg pedig 80 százalékot.

A németiség számereje husz évvel ezelőtt a lakosságnak egyharmadrészt, tiz évvel rá közel egy negyedrészét, ma egy hetedrészét teszi, míg a tótság e husz év alatt 6%-ról 3.4%-ra fogyott. A polgári lakosságnak nemzetiség szerint való eloszlása ugyanis a következő: magyar 559.965, vagyis a lakosságnak 79.5%-a, német 98.515, vagyis a lakosságnak 14%-a, tót 24.091, vagyis a lakosságnak 3.4%-a, egyéb 20.877, vagyis a lakosságnak 3.6%-a.

Kitesz tehát az utolsó évtizedben a szaporodás a magyaroknál 71.5%-ot, vagyis 233.422 lelket, egyéb nemzetiségeknél 19.7%-ot, vagyis 3438 lelket; fogyott ellenben: a tótság 11.2%-kal, vagyis 3035 lélekkel, a németiség 14.8%-kal, vagyis 17.058 lélekkel.

Az egyes kerületek közt legmagyarabb a Belváros 85%-kal, majdnem ugyanazon a fokon áll az Erzsébetváros, Józsefváros, Ferencváros és Terézváros is. Leggyöngébb a magyarság Ó-Budán, a hol számereje csak 54.5%-ot tesz. A budai kerületek jóval németebbek, mint a pestiek, a mennyiben a németiség számereje az I. kerületben 22%-ot, a II. kerületben 23%-ot, Ó-Budán 37%-ot tesz, mely utóbbi kerület egyuttal a főváros legnémetebbjének tekintendő. A pesti kerületekben ellenben a németiség számereje 10—12% közt ingadozik.